

Tarptautinė socialinio tyrimo programa ir kiti tarptautiniai apklausų tyrimai

Seminaras – diskusija “**TARPTAUTINIŲ TYRIMŲ ĮGYVENDINIMO
PATIRTIS IR IŠŠŪKIAI**”, 2011 m. gruodžio 16 d., Kaunas

Prof. Algis Krupavičius

***„Socialinių problemų stebėseną (SPS): Tarptautinės socialinio tyrimo
programos įgyvendinimas”.*** Projektą finansuoja Lietuvos mokslo taryba
(sutarties Nr. SIN-15/2010)

Dar kartą kas yra ISSP?

- Tarptautinė socialinio tyrimo programą (International Social Survey Program (ISSP)) sukūrė keturių šalių, kuriose jau buvo vykdomos kasmetinės nacionalinės socialinės apklausos (Didžiojoje Britanijoje – Britanijos socialinių nuostatų tyrimas (BSA), JAV – Bendrasis socialinis tyrimas (GSS), Vokietijoje – ALLBUS tyrimas ir Australijoje – Nacionalinis socialinių mokslų tyrimas (NSSS)) sociologai ir politologai, siekę sustiprinti palyginamąją perspektyvą duomenų analizėje.
- ISSP ištakos yra iš dvišalio bendradarbiavimo tarp Allgemeinen Bevölkerungsumfragen der Socialwissenschaften (ALLBUS) of the Zentrum für Umfragen, Methoden, und Analysen (ZUMA, Apklauso, metodų ir analizės centras) Manheime ir Bendrojo socialinio tyrimo (GSS), kurį vykdė National Opinion Research Center (NORC), Čikagos universitetas. ALLBUS ir GSS vykdė kartotinius tyrimus. ALLBUS vykdė dvimečius tyrimus nuo 1980m., o GSS beveik kasmet nuo 1972m.

ISSP *modus operandi*

- Kiekviena tyrimų organizacija finansuoja savo kaštus. Nėra centralizuotų lėšų.
- Tyrimo klausimynas konstruojamas trejus metus. Jį atlieka specialiai iš šalių narių atstovų sudaryta Klausimų modulio kūrimo grupė, o kritikuoja ir teikia pastabas bei pasiūlymus visos šalys narės. Jis testuojamas keliose šalyse. Kasmetinė asamblėja patvirtina klausimyną.
- Nacionaliniai duomenys yra surenkami į centrinį ISSP Duomenų archyvą (šiuo metu, GESIS Vokietijoje), kur jie sujungiami į integruotą duomenų laikmeną. Duomenų sujungimą į tarpnacionalinį duomenų rinkinį vykdo Zentralarchiv für Empirische Sozialforschung (ZA, Kiolno universitetas) bendradarbiaujant su Analisis Sociologicos, Economicos y Politicos Ispanijoje.
- ISSP Duomenų archyve taip pat saugomi klausimynai nacionalinėmis kalbomis, informacija apie tyrimo dizainą ir kita nacionalinė dokumentacija.
- ISSP Metodologijos komitetui kiekviena šalis siunčia užpildytą Tyrimo stebėsenos klausimyną, kuriame renkama metodologinė informacija apie įvairius nacionalinių apklausų aspektus: imties aprėptį, vertimo procedūras, apklausėjų mokymą, atsakiusiųjų procentą, duomenų valymą ir pan.
- Visi tyrimo duomenys ir dokumentacija yra laisvai prieinama akademinėi bendruomenei

ISSP modulių (12)temos

- Valdžios vaidmuo (1985, 1990, 1996, 2006);
- Socialiniai tinklai ir paramos sistemos (1986);
- Socialinė nelygybė (1987, 1992, 1999, 2009);
- Šeima ir kintantys lyčių vaidmenys (1988, 1994, 2002);
- Darbo orientacijos (1989, 1997, 2005);
- Religija (1991, 1998, 2008);
- Aplinka (1993, 2000, 2010);
- Tautinis tapatumas (1995, 2003);
- Socialiniai tinklai (2001);
- Pilietybė (2004);
- Laisvalaikis ir sportas (2007);
- Sveikata (2011): naujas modulis apie sveikatą ir sveikatos politiką.
- Ateityje numatomos modulių temos: Šeima ir kintantys lyčių vaidmenys (2012): kartotinis 1988, 1994 ir 2002 m. modulis; Tautinis tapatumas III (2013): kartotinis 1995 ir 2003 m. modulis.

ES paskatintos apklausos

- **Eurobarometras:** standartinis ir atskirų temų
- **The European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound):**
- European Quality of Life Survey:
www.eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eqls/
- European Working Conditions Survey:
www.eurofound.eu.int/ewco/surveys/index.htm
- European Company Survey:
www.eurofound.europa.eu/surveys/companysurvey
- Be to European Working Conditions Observatory (EWCO);
European Industrial Relations Observatory (EIRO);
European Monitoring Centre on Change (EMCC)

Eurostato apklausos

- [European Community Household Panel \(ECHP\)](#) 1994-2001 (8 bangos)
- [European Union Statistics on Income and Living Conditions \(EU-SILC\)](#) nuo 2004 m.
- [European Union Labour Force Survey \(EU LFS\)](#) nuo 1983 m.
- [Community Innovation Survey \(CIS\)](#) nuo 1993 – bandomasis, ir nuo 2000/01 m.
- [Adult Education Survey \(AES\)](#) nuo 2005 m.
- [Structure of Earnings Survey \(SES\)](#) nuo 1995 m.
- Naujas- Farm Structure Survey (FES)
- Jų ieškoti
epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/introduction
- Nenaudojamos akademinuose tyrimuose!

Kam reikia ES apklausų?

- Teorijų konstravimui ir vystymui;
- Skirtumų tarp šalių supratimui;
- Viešųjų politikų įgyvendinimui;
- Atlikti visos ES analizę.

Akademiniai apklausų tyrimai

- Visuomenės nuomonės apklausų globalizacija
- EES
- ESS
- EVS/WVS
- ISSP
- Latinobarómetro
- Globalbarometer: Afrobarometer, Arab Barometer, Asian Barometer ir Eurasia Barometer
- Centre for the Study of Public Policy: New Europe Barometer, New Russia Barometer, New Baltic Barometer, Yugoslav Successor States
- The Young Lives survey
- Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)

Demografinės ir sveikatos apklausos

- Demographic and Health Surveys (DHS) are nationally-representative household surveys that provide data for a wide range of monitoring and impact evaluation indicators in the areas of population, health, and nutrition.
- **Standartiniai ir teminiai**
- AIDS Indicator Survey (AIS)
- Service Provision Assessment (SPA) etc.
- Health Behaviour in School-Aged Children

Kas jdomu?

- The Gallup-Healthways Well-Being Index
- The Gallup World Poll, The Voice of the People Survey nuo 2002 m.
- **Gallup's 19 global indexes**: Darbo indeksas, Ekonomikos, Gerbūvio, Religingumo, Korupcijos, Tolerancijos ir kiti indeksai.
- **Understanding society** (40,000 households ir <http://www.understandingsociety.org.uk/design/sample/default.aspx>) ir Youth Cohort Study
- The Living Standards Measurement Study (LSMS)
- Luxembourg Income Study
- Multinational Time Use Study
- *Transparency International*
- World Fertility Survey

Tyrimai, kur Lietuva nedalyvauja

- OECD Teaching and Learning International Survey (TALIS) TALIS 2013
- European Crime and Safety Survey (EU ICS)
- *International Crime Victim Survey (ICVS)*
- European Longitudinal Study of Pregnancy and Childhood (ELSPAC)
- European Company Survey (ECS)
- SHARE-ERIC